

Parlar de pobre

OPINIÓ

PER MATAR UNA LLENGUA, EL MILLOR MÈTODE ÉS ACONSEGUIR QUE ELS SEUS PARLANTS SE N'AVERGONYEIXIN. CIUTADANS S'HA APUNTAT A AQUESTA TÈCNICA, CLASSISTA I ARISTOCRÀTICA, CONTRA EL CATALÀ. PERÒ, EN AQUEST CAS, LA FÓRMULA, A MÉS DE LAMENTABLE, ÉS INÚTIL

La primera causa de mort de llengües al món és que els seus parlants decideixen deixar de parlar-les. Certament, també n'hi ha altres causes: prohibicions, persecucions, fins i tot extermini. Però el que passa d'una manera més generalitzada és que algú ha convençut els seus parlants que és una llengua pitjor que inútil, contraproduent, que fa pobre, que va associada a gent inculta, de pagès. Que no és moderna, útil, prestigiosa. Si tu aconseguixes que als parlants els faci vergonya la seva llengua, ja és morta. I això s'ha fet moltes vegades, en la història. Algú, amb un enorme esperit classista, aristocràtic, mirant els altres de dalt a baix, els ha convençut que la llengua del poder ho era perquè era objectivament millor, més rica, més dúctil, més dotada per a la cultura i la ciència, per al comerç i la civilitat. Mentre la llengua dels pagesos i dels pobres només servia per estar per casa. Normalment aquesta operació formava part d'una altra operació més ampla de jerarquització no ja de les llengües i de les cultures, sinó dels pobles mateixos. La fórmula servia per prendre la llengua, però a partir d'aquí per diluir la identitat i acceptar una posició dominada en un ordre jeràrquic.

La gent de Ciutadans/Ciudadanos deu haver trobar la fórmula en algun manual i han decidit aplicar-la al cas del català, en tots els territoris on es parla. Així, Carolina Punset va dir en la investidura del president de la Generalitat valenciana que "allà on triomfa la immersió lingüística estem tornant a l'aldea; cal ser més universals. No era una frase a favor d'aprendre més anglès, sinó contra les polítiques de defensa del valencià. I Albert Rivera, líder del seu partit ara a tot l'estat, va dir que en el fons estava d'acord amb aquesta afirmació. No sé en

l'afirmació de Punset com es distingeix entre el fons i la forma. I té mèrit que ho digui Albert Rivera, fill de la immersió lingüística i que ha fet bona part de la seva ja llarga vida parlamentària en català. Des de l'aldea, cal suposar.

La fórmula de menyspreu lingüístic i de jerarquització de les llengües que ha adoptat Ciutadans/Ciudadanos té darrere seu molts èxits acreditats, certament. Ha matat moltes llengües, al món. I en alguns llocs s'utilitza contra el cas-

tellà, presentat com la llengua del geto. A mi em sembla repugnant, també des del punt de vista teòric. Des de l'afirmació de Steiner que cada vegada que es perd una llengua tot un món desapareix. Des de la convicció que totes les llengües són igualment útils per entendre el món d'on han nascut. Potser saber suec no et serveix gaire per viatjar per tot el món, però et serveix per viure més plenament a Suècia. Però, a més de ser una fórmula classista, carregada de supèrbia, denigrant, dubto molt que serveixi precisament per al cas del català. Crear vergonya de la pròpia llengua per pobra i pagesa és sempre repulsiu. Però en el cas del català és a més impossible.

No cal anar a Lull, March i Martorell. De la renaixença ençà, l'obsessió de la comunitat lingüística catalana ha estat fer servir la llengua pròpia per a tots els usos públics i culturals. No tan sols per al pati, també per a l'aula. No tan sols per a la família, també per a la creació literària o la recerca científica. Carregar-se una llengua per pobra i pagesa és repugnant, indecent. Però en el cas del català és impossible perquè, es miri com es miri, no és una llengua pobra i pagesa, perquè té una literatura espectacular, perquè es fa servir per a la ciència i el dret, per a la comunicació de masses i per internet. La fórmula és estúpida, però a més, en aquest cas, no serveix. La força del català no és tan sols el seu ús social. És la seva aposta per l'excel·lència cultural i científica. Llengua de grans ciutats, d'escriptors, de científics. L'aldea? Doncs carai, quina aldea! I vaja quins cosmopolites de cafè els qui, a més de fer seva una teoria classista i superba, ni tan sols coneixen i reconeixen la realitat sobre la qual volen aplicar-la.

Escriptor